

ආර්ථික විද්‍යාව

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර උසස් පෙළ විභාගය

සඳහා විෂයානුබද්ධ පුනරීක්ෂණ සංවිනය

06. සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය තීරණය වන ආකාරය

ව්‍යුහගත ප්‍රශ්න

සියළුම ප්‍රශ්න සඳහා පිළිතුරු සපයන්න.

1.

- (i) රජය ඇතුළත් ආවෘත ආර්ථිකයක සමාහාර වියදමට අයත් ප්‍රධාන සංරචක සඳහන් කරන්න.
- (ii) සමාහාර වියදමෙහි ප්‍රධාන සංරචකය ලෙස හැඳින්වෙන පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම (C) හඳුන්වා, පරිභෝජන වියදම තීරණය කරන සාධක සඳහන් කරන්න.
- (iii) පහත දැක්වෙන සාර්ව ආර්ථික දත්ත භාවිතා කර පරිභෝජන සමීකරණය ව්‍යුත්පන්න කරන්න.

වැය කළ හැකි ආදායම	ඉතුරුම්
2000	100
4000	500
6000	900

- (iv) ආර්ථිකයක පරිභෝජන ශ්‍රිතය $C = 100 + 0.9 Yd$ වේ නම්, එම ආර්ථිකයේ ඉතුරුම් ශ්‍රිතය කුමක්වේද?
- (v) ආර්ථිකයේ ස්වාධීන පාරිභෝජන වියදම හා පෙළඹුණු පරිභෝජන වියදම පැහැදිලි කරන්න.

2.

- (i) විවෘත ආර්ථික සමතුලිතයේදී අවශ්‍ය කොන්දේසි මොනවාද?
- (ii) විවෘත ආර්ථිකයක ස්වාධීන වියදම් සඳහන් කරන්න.
- (iii) විවෘත ආර්ථිකයක කාන්දු වීම් හා විදීම් වලට අයත් සංරචක සඳහන් කරන්න.
- (iv) ආයෝජන වියදමෙහි ලාභදායකත්වය තීරණය වීමට බලපාන සාධක මොනවාද?
- (v) ආර්ථිකයේ තොග සමුච්චනය යනුවෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්ද? උදාහරණයක් දක්වන්න.

3. පහත සඳහන් සාර්ව ආර්ථික දත්ත ඇසුරින් පහත දෑ ගණනය කරන්න.

$$S = -200 + 0.2Yd$$

$$I = 100$$

$$G = 200$$

$$T = 50$$

- (i) සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය
- (ii) සමතුලිතයේදී පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම හා ඉතුරුම්
- (iii) සමතුලිතයේදී වැය කළ හැකි ආදායම
- (iv) සමතුලිතයේදී කාන්දු වීම් , විදීම් වලට සමාන බව ඔප්පු කරන්න.
- (v) සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය ප්‍රස්තාරයක් ඇසුරින් ඉදිරිපත් කරන්න.
- (vi) ආයෝජන වියදම 100 කින් ඉහළ ගියහොත් නව සමතුලිත ආදායම කොපමණද?

4.

(i) එක්තරා ආර්ථිකයක ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව (MPC) 0.75 ක් වේ නම්

(අ) ස්වාධීන වියදම් ගුණකය

(ආ) බදු ගුණකය

(ඉ) සංක්‍රාම ගුණකය ගණනය කර දක්වන්න.

(ii) ආර්ථිකයේ ආයෝජන වියදම රු.මිලියන 200කින් ඉහළ ගියහොත් ආන්තික ඉතුරුම් නැමියාව (MPS) 0.2 ක් වන්නේ නම්, වට හතර තුළදී සමතුලිත නිමවුමේදී සිදු වන වෙනස පැහැදිලි කරන්න.

(iii) ආන්තික ඉතුරුම් නැමියාව යනු කුමක්ද? ස්වාධීන වියදම් ගුණකයේ අගය ආන්තික ඉතුරුම් නැමියාවේ පරස්පරයට සමාන වන බව උදාහරණයක් ඇසුරින් පැහැදිලි කරන්න.

(iv) ආර්ථික සමතුලිතය 2000කින් වෙනස් වූයේ රාජ්‍ය මිලදී ගැනීම් 400කින් ඉහළ යාම හේතුවෙනි. ඒ අනුව එම ආර්ථිකයේ ස්වාධීන වියදම් ගුණකය හා ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව කොපමණද?

5.

(i) ආර්ථිකයක ආන්තික ඉතුරුම් නැමියාව 0.4 ක් වන අතර, ආයෝජන වියදම රු.මි.150 කින් ඉහළ ගියේ නම් සමතුලිත ආදායම් මට්ටම කොපමණ ප්‍රමාණයකින් ඉහළ යයිද?

(ii) ආර්ථිකයේ ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව 0.8කි. එම ආර්ථිකයේ රාජ්‍ය මිලදී ගැනීම් 200 කින් සහ බදු 200 කින් ඉහළ දැමුවහොත්, සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතයේ වෙනස කොපමණද? ගණනය කර පැහැදිලි කරන්න.

(iii) ආර්ථිකයක පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම් ඉහළ ගියේ යැයි උපකල්පනය කර, $Y = E$ හා $W = J$ ප්‍රස්තාර සටහන් ඇසුරෙන් සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතයට සිදු වන බලපෑම පැහැදිලි කරන්න.

(iv) එක්තරා ආර්ථිකයක පූර්ණ සේවා නියුක්ති නිමවුම් මට්ටම 5000ක් වන අතර, ආන්තික ඉතුරුම් නැමියාව (MPS) 0.2 වේ. පෙර සමතුලිතය 3000ක් වේ නම් එම ආර්ථිකයට පූර්ණ සේවා නියුක්ති මට්ටමට ලඟා වීමට එම ආර්ථිකයේ ආයෝජන වියදම කොපමණ ප්‍රමාණයකින් ඉහළ දැමිය යුතුද?

(v) සාර්ව ආර්ථිකයේ සමාහාර ආදායම, පරිභෝජන වියදම් හා ඉතුරුම් අතර සම්බන්ධතාව ප්‍රස්තාර සටහනක් ඇසුරින් පැහැදිලි කරන්න.